

postavljena, ta je pustila vsakega notri, vun pa nobenega. Zdaj je Genserik s svojima sinoma hodil od hiše do hiše, spremljala ga je četa oboroženih. V hišo stopivši je zavkazal, da imajo pred njega priti vsi prebivalci obojega spola; vsak je moral v pričo njega sleči gorno drago oblačilo in obleči slabše; vso zlatnino in srebrenino jim je sam vzel. Potem je vse na ulice zapodil in hišo zaperl. Nekaj dni je preteklo, preden je obhodil celo mesto in tako v svojo oblast dobil vse premoženje Kartaginsko. Med tem dojde veliko kupcev z barkami v luko. Bogati Kartaginci so kakor berači taval po razvalinah svoje ponosnosti, še pod streho niso bili, živež jim je bil le kruh in voda. Na mestu v mehki postelji, je Avrelija čez noč sedela na odlomku nekega stebra, nje oče pa na tleh z glavo naslonjen na koleno svoje hčere. Sužnji in sužnje so jima solznih oči opravljali zadnjo službo in nesrečnika varovali vsakega nemira. —

Kartaginci so Genseriku bili blago, ktere ga bi se rad znebil, pred ko bi mogoče bilo. Moške je na prodaj postaviti zavkazal pri zahodnih vratih, ženske pa pri izhodnih in je povabil kupce iz bark. Da bi naj popred oba spola ločili, je zapovedal z divjo silovitostjo iztergati sinove iz maternih, hčere iz očetovskih rok, narazen zapoditi može in žene, brate in sestre. Le minuta se Adherbalu ni pustila, da bi se bil preserčno — žalostno poslovil pri svoji hčeri. Na levo in desno so gnali prebivalce pred malo dni še tako krasnega mesta, jih z bičem pretepali, jih kakor živino na prodaj postavili in na kope prodajali, stare in mlade, močne in slabotne — vse skupej. V tem šumu in tej zmešnjavi so se clo sestre zgubile ena od druge; vse se je razkropilo, le na strani Avrelije je ostala Spinija, njena poprejšna sužnja, podpirala je nježno gospodično, ji vse overe spod nog spravila, na mestu nje prejemale šibe gonjačev, če ni hitro ž njo naprej mogla. Tako ste bile obe v eno četo postavljene, skupej prodane in na eno barko peljane.

Barantač, ki je kupil Adherbala, se je vstavil z barko koj na neobljudenem bregu Sardinskem, je pregledal svoje kupljene sužnje, da bi že tukaj popustil vse tiste, katerih zavolj starosti ali drugih pogreškov ni upal prodati; le Adherbal mu ni bil všeč, z vsemi drugimi se naprej odpelje. —

Tukaj je zdaj stal mož, kteremu je nekda j streglo tri sto sužnjih; stal je na pustem, neobraščenem bregu in ni imel s čem kruha si kupiti le za en dan. Če vsega zmanjka in nas vse zapusti, je vsmiljeni Bog vender vselej pri nas: k temu je zdaj Adherbal povzdignil svojega duha, — serčen gre v gojzd in si odreže beraško palico. —

(Konec sledi.)

Božič pri stajarskih Slovencih.

Na ti praznik se Slovenci marljivo in skerbno pripravljajo. Neki čas pred si že hramove zesnažijo in perilo operejo. Den pred Božičem, ki se svet post imenuje, se postijo in ne samo odrasčeni, temoč tudi otroci in pa starci. Ker pa otroci velikokrat že pred poldnevom na jesti zmis-

lijo in za jesti prosijo, jim stariši pripovedko od zlatih kolec pripovedujejo in jih skoz to pripravijo, da se celi den postijo.

V mojih otročjih letih so tudi meni to povest tako pripovedovali: Ako se boš postil, da do poldne ničesar ne ješ in po poldne tudi ne pred, ko bo solnce za božjo gnado odišlo, boš vidil zlate kolca, ktere bodo, ko bo solnce za bregi, skoz dveri v hišo priletele, se potem po celi hiši peljale in tedaj spet skoz dveri odletele. Skoz tak način premorejo stariši svoje otroke že v mladosti na post navaditi, jih serca pa vnamejo rano za pobožnost in bogoljubnost.

Ker je Božič eden izmed narvečih praznikov, si Slovenci za Božič tudi boljnih jedi pripravljajo. Že po poldne na sveti post se pri vsakem hramu in pri vsaki bajtici, kjer le človeška duša stanuje, iz dimnjaka jako kadi. In berš ko je solnce za gore odišlo, so gibanice že pečene, kajti tudi ta imenitna in perva jed štajarskih Slovencev ob tako velikem prazniku manjkati ne sme. Pa tudi druge različne pekarije si napravljajo in v nje gruške, slive, orehe in drugo sadovje devajo. Te praznike živijo prav dobro, so pa tudi prav dobre volje, posebno, kadar jim vinske sragice ne manjka. K Božiču si spečejo tudi hleb kruha, ki si ga do novega leta hranijo.

✕ Pa ne samo ljudje občutijo pri živeži Božič, temoč tudi živini boljše postrežejo.

Večer na sveti post škropijo pri hlevih s blagoslovljenoj vodoj. Po večerji pa delajo dečki in deklice betlehem. K tem namenu si prinese smerekice in jih v kotu za mizoj okoli podob svetnikov obesijo. Na smerekice pa navesijo različnih vecev iz papira zrezanih, tedaj zvezd, ktere iz različnobarvnega papira napravijo. Med temi pa na nitih več pozlačeni jabelk in orehov visi. Ko so betlehem končali, se nad njim kar prav radujejo. Potem ido neki spat, drugi pa k polnočnici.

Na den nedolžnih otročičev je za otroke narveče veselje. Otroci že pred dostikrat pitajo očeta, ali pa mater: kda bode že pametva?

Na svetek nedolžnih otročičev vstanejo otroci že prav rano in gredo od hrama do hrama na pametvo. V roki imajo šibo in ko gde v hišo stopijo, preteplejo domače ljudi in pravijo: pametva, pametva! Če h kateremu hramu rano pridejo, da še spijo, terkajo na dveri in okna, da se njim odpre. Pametnjaki povsodi pogače dobijo, ali pa sadja. Tedaj gredo dalje, ko se pred zahvalijo: „Srečni ostanite, zdravi in veseli do druge jeseni.“

Pametva je za male otroke in posebno za fante; če bolj velik dečko pride, mu večkrat namesto pogače macel dajo. Pri drugih hramih pa je navada, da si kakega bolj velikega dečka naprosijo, kateri prav rano pride in vse iz postelj spodi, pravijo, da so tedaj celo leto bolj marljivi in serčni. Pri vsakem hramu pa so vendar prav radi, ako je prvi pametnjak dečko in ne deklica, ker imajo vero, dečko prinese srečo, deklica pa nesrečo. Neki imajo tudi šego, da prvemu pametnjaku šibo vzamejo in jo hranijo. Ko pa pri-

hodno leto len sejejo, jo v len vtaknejo, ker pravijo, da bode len tako dolg, ko je šiba.

Otroci do poldne po pametvi hodijo iz vesi v ves, so pa tudi prav veseli in ne dež, ne sneg, ne mraz jih ne pripravi, da bi doma ostali.

Opomenoti še se mora, da na sveti post kolednjaki hodijo. Štirje dečki se zbero, ido od hrama do hrama, pojejo kar od rojstva našega Zveličarja v betlehemskelem hlevu in dobijo od hišnega gospodarja kak dnar.

Tudi na starega leta den hodijo kolednjaki, ki k novemu letu pojejo in tudi pred sv. tremi kralji.

Kolednjaki so vsigdar dobrovoljno sprejeti, kajti gospodarji pravijo, da se njim živina bolj plemení, če kolednjake peti pustijo.

Večer pred novim letom in sv. tremi kralji škropijo pa Slovenci s blagoslovljenoj vodoj pri hlevih.

K. M.

Pervi odpis.

Iz Štajera meseca prosinca 1857.

Ljubi moj bratič Jožef!

Po tvojem petem pismu iz Tersta meseca grudna l. l. sem zvedel, da te černi muri v zapečaku derži, kar se je meni tudi preteklo zimo godilo. Ker nisem zdravnik, da bi ti po telegrafu žilo pošlatel, te zamorem le lastnoj osodoj tolažiti, ktera mi je izza žalostne peči zopet na zelene mladike pomagala, da me iz nova življenje veseli, kot cvetja polna spomlad slaviča. Morebiti ti bolezen kaj odleže, ako se večkrat kot doslej kaj pogovarjava za kratek čas, vsaj nama bode „Slovenski prijatelj“ prijateljsko prijateljske čerčkarije prinašal, ako ravno mu o novem letu za njegovo „fraindlihkait“ nikakega „trinkgelta“ v roko ne stisneva.

Da v nam tvojem poslednjem listu omenjeni „ia“ tudi za naprej razdruževal bode mlado kniževnost, se lahko tim razlaga, ker je navada železna srajca in ker imajo ljudje vseh sort muhe. Žalostno je to res, pa dobra in pravična reč je zmagala vsigdar, in svoj čas tudi pri tej reči bode. Le poterpi, in pride čas, ko nekteri ne bodo več v tisti „ia“ tako zatelebeni. Zastran tvojih dveh uprašanj to le:

a) V službe namestjeni Slovenci večidel za svojo narodnost izgorijo, ker jim dostokrat derv pomanjkuje, podnetiti si pod um in serdce. Morebiti jih tudi domači rogovileži pod krinkoj „lepega spola“ ali pa mladi polotani prikovane deržijo. Taki zarod se moj dragi Jože vsak den nahaja. — So pa tudi domorodci še na svoje stare dni, kteri na tihem trudijo se vnetega serdca za blagor svojega roda in napolnujejo pri vsaki priliki nežno mladino blagim čutjem do matere Slave. Toraj sodi, pa ne obsodi; verzi, pa ne zaverzi! —